

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓
รอบการประเมินที่ ๒/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุลนางอัญชลี อัฐทอง.....ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ.....
กลุ่ม/ฝ่าย/สพด.....กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน.....
หัวข้อการพัฒนา.....AI Governance & Ethics.....
สถานที่.....กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓.....
วันที่.....๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๙.....
วิทยากร/ผู้ให้ความรู้.....TDGA teacher.....
หน่วยงานที่จัดอบรม.....Digital Government Learning Platform.....

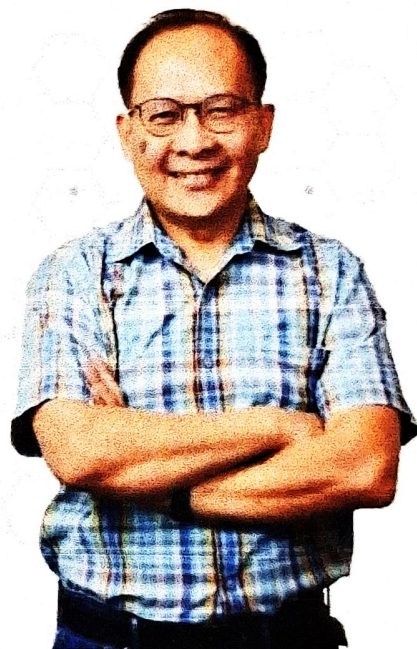

AI

**ETHICS AND
GOVERNANCE**

ดร.ศักรดิ์ เลกขุนทด

ผู้บริหารกองควบคุม ด้าน Digital Transformation
สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.)

สรุปสาระสำคัญ

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสำคัญของจริยธรรมและการกำกับดูแล AI ผ่านกรณีศึกษาต่างๆ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคม ธุรกิจ และชีวิตประจำวัน
- ๑.๒ เพื่อทำความเข้าใจหลักการและแนวทางจริยธรรม AI ระดับสากล รวมถึงแนวทางที่ใช้ในประเทศไทย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม
- ๑.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการกำกับดูแล AI ในองค์กร ตั้งแต่การวางโครงสร้างการบริหาร ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง ไปจนถึงการบริหารความเสี่ยงจากการใช้ AI
๔. เพื่อเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ AI ทั้งในความรับผิดชอบ

๒. เนื้อหา

สามารถสรุปสาระสำคัญจากการอบรม ได้ดังนี้

๒.๑ สาระสำคัญด้านจริยธรรม AI (AI Ethics)

จริยธรรม AI ไม่ใช่เพียงทางเลือก แต่เป็นแนวทางสากล (อ้างอิง OECD และ ETDA ประเทศไทย) ที่องค์กรต้องยึดถือ ๖ ประการ

- **ความยุติธรรม (Fairness)** : ต้องลดอคติ (Bias) ในข้อมูลและการตัดสินใจของ AI เพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติ (เช่น เพศ อายุ สีผิว)
- **ความโปร่งใสและอธิบายได้ (Transparency & Explainability)** : ระบบต้องไม่ใช่ "กล่องดำ" แต่ต้องสามารถอธิบายเหตุผลเบื้องหลังการตัดสินใจได้ โดยเฉพาะเรื่องที่กระทบต่อคน
- **ความรับผิดชอบ (Accountability)** : ต้องมีตัวบุคคลหรือคณะกรรมการรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของ AI เสมอ (Human-in-the-loop)
- **ความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย (Privacy & Safety)** : ต้องปฏิบัติตาม PDPA และ พ.ร.บ. ไซเบอร์ฯ อย่างเคร่งครัด
- **ความเชื่อถือได้ (Reliability)** : ระบบต้องมีความเสถียร แม่นยำ และตรวจสอบผลการทำงานได้ตลอดเวลา

๒.๒ แนวทางการทำธรรมาภิบาล AI (AI Governance Framework)

การกำกับดูแล AI ในระดับองค์กรประกอบด้วย ๓ เสาหลักที่สำคัญ

- **Governance (การกำกับดูแล)** : จัดตั้งคณะกรรมการ (AI Governance Council) เพื่อกำหนดนโยบายและอำนาจการตัดสินใจ
- **Strategy & Risk (กลยุทธ์และความเสี่ยง)** : ประเมินความพร้อมขององค์กร (Maturity Assessment) และวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Assessment) ก่อนเริ่มโครงการ AI
- **Process & Operations (กระบวนการและเทคนิค)** : วางมาตรฐานการเตรียมข้อมูล (Data Prep) การทดสอบโมเดล (Testing) และการเฝ้าระวังหลังใช้งาน (Monitoring)

๒.๓ ทิศทางกฎหมาย AI ในอนาคต

ประเทศไทยกำลังพัฒนาร่างกฎหมาย ๒ ฉบับหลัก (โดย ETDA) ซึ่งผู้บริหารควรเตรียมความพร้อม

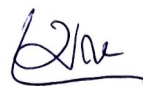
- **ร่าง พ.ร.ฎ. การประกอบธุรกิจบริการ AI** : จะเน้นการกำกับดูแลตาม "ระดับความเสี่ยง" (Risk-based Approach) โดย AI ที่เสี่ยงสูง (เช่น การคัดเลือกบุคลากร, การวิเคราะห์ด้านกฎหมาย) จะถูกควบคุมเข้มงวดกว่าปกติ
- **ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรม AI** : เน้นการสร้างพื้นที่ทดลอง (Sandbox) และการตั้งกองทุนเยียวยาหากเกิดความเสียหาย

๒.๔ ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์สำหรับองค์กร

- **ประเมินความพร้อม** : เริ่มต้นจากการสำรวจว่าปัจจุบันองค์กรมีการใช้ AI ในส่วนใดบ้าง และมีความเสี่ยงในระดับใด
- **สร้างความเข้าใจ (AI Literacy)** : พัฒนาทักษะบุคลากรให้เข้าใจทั้งความสามารถและข้อจำกัด (เช่น ปัญหา AI Hallucination หรืออาการ "หลอน" ของข้อมูล)
- **กำหนดนโยบายการใช้ AI (AI Policy)** : ออกแนวปฏิบัติการใช้งานภายใน (เช่น การใช้ ChatGPT หรือ Generative AI) เพื่อป้องกันข้อมูลความลับรั่วไหลและการละเมิดลิขสิทธิ์

การก้าวเข้าสู่ยุคปัญญาประดิษฐ์อย่างเต็มตัวทำให้องค์กรจำเป็นต้องปรับตัวผ่านการนำเทคโนโลยีมาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างก้าวกระโดด อย่างไรก็ตามความก้าวหน้านี้ต้องดำเนินไปควบคู่กับหลักจริยธรรมที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะการสร้างคุณธรรมเพื่อลดอคติจากการใช้ข้อมูลที่ไม่หลากหลาย และการรักษาความโปร่งใสที่ทำให้ระบบสามารถอธิบายเหตุผลเบื้องหลังการตัดสินใจต่อมนุษย์ได้อย่างชัดเจน หัวใจสำคัญจึงอยู่ที่ความรับผิดชอบซึ่งมนุษย์ยังคงต้องมีบทบาทหลักในการตรวจสอบและควบคุมผลลัพธ์ในขั้นตอนสุดท้าย พร้อมทั้งรักษาความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด เพื่อให้หลักจริยธรรมเหล่านี้เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ องค์กรจำเป็นต้องวางรากฐานธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแล การวางกลยุทธ์บริหารความเสี่ยง ไปจนถึงการกำหนดกระบวนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ตอบโจทยเป้าหมายธุรกิจควบคู่ไปกับประโยชน์ต่อสังคม ในขณะที่ทิศทางการกฎหมายของประเทศไทยโดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำลังมุ่งเน้นการกำกับดูแลตามระดับความเสี่ยงของแต่ละระบบเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพ ท้ายที่สุดการสร้างทักษะความเข้าใจในเทคโนโลยีให้กับบุคลากรและการเลือกใช้ AI อย่างมีสติ จะเป็นรากฐานสำคัญที่สร้างความไว้วางใจจากสาธารณชน และส่งผลให้นวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์สามารถเติบโตไปพร้อมกับความมั่นคงและยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว

(ลงนาม)

(นางอัญชลี อัฐทอง)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

(ลงนาม)

(นายจिरยุทธ์ คำขจร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

อัญชลี อัฐทอง

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนรู้ออนไลน์ในบทเรียน

AI Governance & Ethics

หลักการจริยธรรม ธรรมภิบาล และข้อกฎหมายในการประยุกต์ใช้ AI

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:00 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 26 พฤษภาคม 2569

A. L.

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
Date: 2026-05-26 11:57:46 (UTC+7:00)

6e4bc5da